

نجات تهران از خطر انجماد

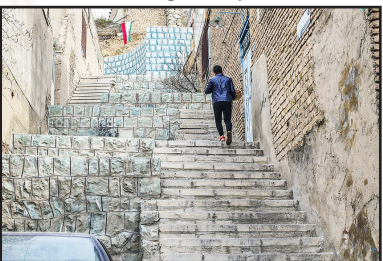
محله‌های تهران که بیش از چندین دهه گرفتار رکود در ساخت و ساز و فرسودگی بودند نونوار می‌شوند

زینب زینال‌زاده
روزنامه‌نگار

بر اساس طرح تفصیلی، تهران دارای ۴ پهنه است. پهنه R که بافت مسکونی را شامل می‌شود. پهنه T که فضای سبز است. پهنه M شامل بافت‌های مسکونی و تجاری و پهنه S که اختصاص به کسب‌وکار دارد. بر اساس همین پهنه‌بندی مجوز ساخت‌وساز صادر می‌شود. در این میان بافت‌های تاریخی در پهنه‌بندی قرار نگرفته‌اند و از سوی دیگر با توجه به توسعه شهر برخی از محله‌ها هم دچار تغییر در پهنه‌بندی شده‌اند و نیاز هست تا تدابیری اندیشیده شود؛ چرا که بافت‌های مسکونی فریز شده‌اند و ساکنان نمی‌توانند تخریب و نوسازی انجام دهند. با توجه به فرسودگی بخش زیادی از بافت‌های این محدوده‌ها و اینکه تهران شهری آسیب‌پذیر است و ۴ مخاطره (سیل، زلزله، آتش‌سوزی و فرونشست) آن را تهدید می‌کند، پس ضرورت دارد این بافت‌ها تخریب و نوسازی شوند. نمونه این موارد را می‌توان در بازار تهران، گل‌بدره و باغ آذری و... مشاهده کرد. تغییر یا اصلاح کاربری‌ها می‌بایست در کمیسیون ماده ۵ تصویب شود و از این‌رو و مدیریت شهری در دوره ششم تلاش می‌کند با استفاده از این ظرفیت برای نوسازی بافت‌های فریز شده اقدام کند. به همین دلیل شاهد افزایش مصوبات در کمیسیون ماده ۵ هستیم و شهرداری با ارائه طرح‌های موضوعی (احیای مکان‌ها)، موضوعی (نقاطی که از نظر زمان و مکان با محدودیت مواجه بوده) و باز آفرینی شهری و پیگیری آنها و تصویب در کمیسیون ماده ۵ تلاش کرده تا نقاط فریز شده را به حداقل برساند. در ادامه ۱۰ طرح مهم شهری که منجر به رونق ساخت‌وساز بافت‌های فرسوده در پایتخت شده است را مرور می‌کنیم.

طرح موضوعی < حصارک >

مساحت محدوده مداخله	۶۶ هکتار
تعداد قطعات	۹۶۵
مساحت بافت فرسوده	۶۲۲ هکتار
جمعیت ساکن	۷۱۲۹ نفر
میانگین تعداد طبقات	۳ تا ۲
جمعیت‌پذیری	۱۶۹۵۶ نفر
خدمات هفتگانه پشتیبان	۷٫۵ هکتار سکونت تامین شده

مالکیت غالب: خصوصی - زمین شهری (دولتی) - اوقافی
کاربری غالب (وضع موجود): باغ و فضای سبز (۱۱ هکتار، ۲۱٪) - سکونت
پهنه‌بندی غالب (پیشنهادی): حفاظت (G112، ۴۳٪، G323) - سکونت با تراکم متوسط (R112-1، ۱۸٪)
کمبود خدمات: آموزشی

طرح موضوعی < سیمین قلعه >

مساحت محدوده مداخله	۱۵ هکتار
تعداد قطعات	۱۵۳
مساحت بافت فرسوده	۱۱ هکتار
جمعیت ساکن	۱۳۵۰ نفر
میانگین تعداد طبقات	۱ طبقه (۴۲٪)
جمعیت‌پذیری	۳۱۲۸ نفر
خدمات هفتگانه پشتیبان	۷٫۵ هکتار سکونت تامین شده

مالکیت غالب: خصوصی
کاربری غالب (وضع موجود): فضای سبز، زراعی - مسکونی (۷۷٪، ۱۹٪ قطعه)
پهنه غالب (وضع موجود): حفاظت (G111، ۱۱٪)
پهنه‌بندی غالب (پیشنهادی): حفاظت (G112، ۵۵ هکتار) - سکونت با تراکم بالا (R261-1، ۱۷ هکتار) - سکونت با تراکم متوسط (R112-1، ۱۱ هکتار)
کمبود خدمات پشتیبان: سکونت؛ تاسیسات و تجهیزات شهری، درمانی، ورزشی

طرح موضوعی < محدوده کلابدره >

مساحت محدوده مداخله	۳۸ هکتار
تعداد قطعات	۱۱۳۵
مساحت بافت فرسوده	۹ هکتار
جمعیت ساکن	۱۲۰۸ نفر
میانگین تعداد طبقات	۱ تا ۳ (۴۷٪)
جمعیت‌پذیری	۱۱۴۳۱ نفر
خدمات هفتگانه پشتیبان	۹٫۷ هکتار سکونت تامین شده

مالکیت غالب: خصوصی
کاربری غالب (وضع موجود): مسکونی (۸۳٪، ۸۸٪)
پهنه غالب (وضع موجود): مسکونی با تراکم متوسط (R122، ۵٫۷ هکتار) - حفاظت (G323، ۵٫۷ هکتار)
پهنه‌بندی غالب (پیشنهادی): سکونت با تراکم متوسط (R122، ۹٫۸ هکتار) - سکونت با تراکم کمبود خدمات پشتیبان: آموزش

طرح موضوعی < محله فرحزاد >

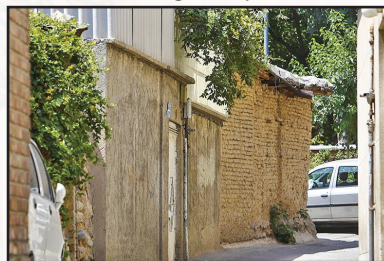
مساحت محدوده مداخله	۶۳ هکتار
تعداد قطعات	۳۰۸۵
مساحت بافت فرسوده	۲۳ هکتار
جمعیت ساکن	۱۵۴۸۵ نفر
میانگین تعداد طبقات	۲ (۸۸٪)
جمعیت‌پذیری	۱۳۵۹۱ نفر
خدمات هفتگانه پشتیبان	۱۰٫۳ هکتار سکونت تامین شده

مالکیت غالب: خصوصی (قولنامه‌ای)
کاربری غالب (وضع موجود): مسکونی (۶۳٪)
پهنه غالب (وضع موجود): مسکونی کم‌تراکم (R112، ۱۲٪)
پهنه‌بندی غالب (پیشنهادی): مسکونی با تراکم متوسط
کمبود خدمات پشتیبان: پارکینگ، آموزشی و درمانی

طرح موضوعی < محدوده دهونک >

مساحت محدوده مداخله	۵۸ هکتار
تعداد قطعات	۱۱۹۴
مساحت بافت فرسوده	۱۷ هکتار
جمعیت ساکن	۶۶۵۹ نفر
میانگین تعداد طبقات	۲ طبقه
جمعیت‌پذیری	۱۳۴۶۱ نفر
خدمات هفتگانه پشتیبان	۲۰ هکتار سکونت تامین شده

مالکیت غالب: خصوصی - شهرداری تهران
کاربری غالب (وضع موجود): مسکونی (۷۳٪)
پهنه غالب (وضع موجود): سکونت کم‌تراکم (R112، ۲۱٪)
پهنه‌بندی غالب (پیشنهادی): سکونت با تراکم متوسط (R122، ۲۲٪) - حفاظت (G323، ۱۷٪)

تعداد طرح‌های موضوعی

تعداد طرح‌های موضوعی

تعداد پرونده‌های موردی

تعداد پرونده‌ها با زیر پهنه G (فضای سبز)

تعداد مصوبات با نوعیت باغ

عملکرد کمیسیون ماده ۵ زیر ذره‌بین

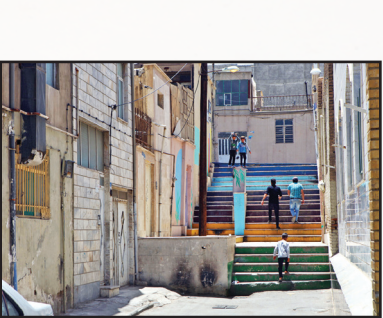
تهران طرح تفصیلی دارد. یعنی همه اقدامات در شهر می‌بایست با استناد به آن انجام شود. در این میان بررسی عملکرد و تصویب طرح‌های تفصیلی شهری یک ضرورت است که کمیسیون ماده ۵ این وظیفه را به عهده دارد. نمایندگان وزرای مسکن و شهرسازی، وزارت کشور، وزارت نیرو، سرپرست سازمان حفاظت محیط‌زیست و شهردار تهران و رئیس شورای شهر تهران در این کمیسیون عضو هستند و مصوبات این کمیسیون با حداقل آرای موافق معتبر و لازم‌الاجراست. در این گزارش نگاهی به عملکرد و مصوبات و تصمیمات کمیسیون ماده ۵ خواهیم داشت. چرا که این اعداد و ارقام بیانگر پیگیری‌های مطالبات شهروندان توسط مدیران شهری است.

کل مصوبات: ۲۸۲ مورد

طرح موضوعی < محله باغ آذری >

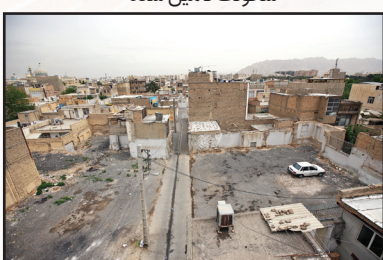
مساحت محدوده مداخله	۱۳ هکتار
تعداد قطعات	۱۲۳۵
مساحت بافت فرسوده	۷ هکتار
جمعیت ساکن	۷۹۶۹ نفر
میانگین تعداد طبقات	۲ طبقه
جمعیت‌پذیری	۱۰۹۳۶ نفر

مالکیت غالب: خصوصی
کاربری غالب (وضع موجود): مسکونی (۹۵٪)
پهنه غالب (وضع موجود): مسکونی کم‌تراکم (R112، ۱۱۲٪)
پهنه‌بندی غالب (پیشنهادی): مسکونی با تراکم متوسط (R122، ۱۱۲٪)

طرح موضوعی < محله نقرآباد >

مساحت محدوده مداخله	۱۳ هکتار
تعداد قطعات	۵۰۸
مساحت بافت فرسوده	۱۲ هکتار
جمعیت ساکن	۱۶۰۰ نفر
میانگین تعداد طبقات	۱ طبقه
جمعیت‌پذیری	۴۶۶۵ نفر
خدمات هفتگانه پشتیبان	۴٫۴ هکتار سکونت تامین شده

مالکیت غالب: مسکونی (۵۰٪) - بایر (۴۲٪)
کاربری غالب (وضع موجود): گستره‌ها و مراکز تجاری، اداری و خدماتی با غلبه فرهنگی (S222)
پهنه‌بندی غالب (پیشنهادی): سکونت با تراکم متوسط (R112، ۱-)
کمبود خدمات پشتیبان: سکونت؛ درمانی، فرهنگی، فراغت - اقامتی

بازنگری طرح تفصیلی < شهرک شهید رجایی >

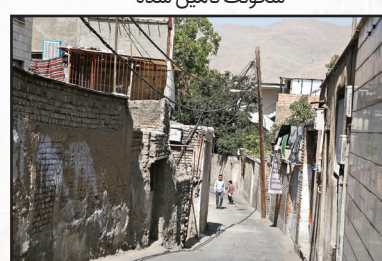
مساحت محدوده مداخله	۵ هکتار
تعداد قطعات	۳۱۱
مساحت بافت فرسوده	۱۲ هکتار
جمعیت ساکن	۱۵۳۳ نفر
میانگین تعداد طبقات	۱ تا ۳
جمعیت‌پذیری	۲۸۴۹ نفر
خدمات هفتگانه پشتیبان	۱ هکتار سکونت تامین شده

مالکیت غالب: خصوصی
کاربری غالب (وضع موجود): مسکونی (۹۰٪)
پهنه غالب (وضع موجود): حفاظت (G323)
پهنه‌بندی غالب (پیشنهادی): سکونت با تراکم کم (R112، ۱-)
کمبود خدمات پشتیبان: سکونت؛ آموزشی، درمانی، فرهنگی، ورزشی

طرح بازآفرینی بافت ارزشمند < روستای گن >

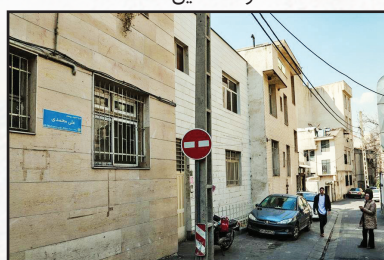
مساحت محدوده مداخله	۷۶ هکتار
تعداد قطعات	۲۸۸۵
مساحت بافت فرسوده	۶۵ هکتار
جمعیت ساکن	۱۷۷۰۰ نفر
میانگین تعداد طبقات	۱ تا ۷
جمعیت‌پذیری	۲۸۱۴۱ نفر
خدمات هفتگانه پشتیبان	۱۳ هکتار سکونت تامین شده

مالکیت غالب: خصوصی (قولنامه‌ای)
کاربری غالب (وضع موجود): مسکونی (۸۰٪)
پهنه غالب (وضع موجود): مسکونی کم‌تراکم (R112-1، ۶۰٪)
پهنه‌بندی غالب (پیشنهادی): مسکونی با تراکم متوسط (R112-1، ۱-)
کمبود خدمات پشتیبان: سکونت؛ آموزشی - فرهنگی و ورزشی

طرح موضوعی < محله چیدر >

مساحت محدوده مداخله	۴ هکتار
تعداد قطعات	۲۲۳
مساحت بافت فرسوده	۲ هکتار
جمعیت ساکن	۱۸۹۹۵ نفر
میانگین تعداد طبقات	۱ تا ۴
جمعیت‌پذیری	۶۳۸۵ نفر
خدمات هفتگانه پشتیبان	۱٫۳ هکتار سکونت تامین شده

مالکیت غالب: خصوصی
کاربری غالب (وضع موجود): مسکونی (۷۵٪) در ده چیدر و ۷۹٪ در تبه چیدر
پهنه غالب (وضع موجود): سکونت کم‌تراکم (R112-1، ۱۱۲٪)
پهنه‌بندی غالب (پیشنهادی): سکونت با تراکم متوسط (R112-1، ۱-)
کمبود خدمات پشتیبان: سکونت؛ آموزشی، فرهنگی، فضای سبز

